

Ennakkoäännten laskeminen / vuoden 2025 alue- ja kuntavaalit

Keskusvaalilautakunta 13.04.2025 § 31
435/00.00.00.04/2024

Vaalilain säännökset

Vaalilain 86 § (ennakkoäännten ja kirjeäännten laskenta) kuuluu seuraavasti:

”Vaalikuorissa olevien ennakkoäänestyksessä ja kirjeäänestyksessä annettujen äänestyslippujen laskenta voidaan aloittaa vaalipäivänä [vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa sunnuntaina 13.4.2025] aikaisintaan kello 10. Kunkin laskentaa suorittavan lautakunnan on tehokkaasti huolehdittava siitä, ettei mitään laskennan tietoja välity laskentatilan ulkopuolelle ennen vaalihuoneistojen sulkeutumista.

Laskennassa mitättömät äänestysliput erotetaan eri ryhmäksi. Muut äänestysliput jaotellaan siten, että kunkin ehdokkaan hyväksi annetut liput ovat omana ryhmänään. Kussakin ryhmässä olevien äänestyslippujen lukumäärä lasketaan.

Ennakkoäänestyksen ja kirjeäänestyksen yhdistetty tulos lasketaan kunnan kultakin äänestysalueelta erikseen, lukuun ottamatta 82 §:ssä tarkoitettuja tapauksia [pienet äänestysalueet, ei koske Vihdin kuntaa].

Ennakkoäännten ja kirjeäännten laskennan tuloksesta tiedotetaan vaalihuoneistojen sulkeutumisen jälkeen oikeusministeriön määräämällä tavalla.

Vaalilain 85 § (äänestyslipun mitättömyys) kuuluu seuraavasti:

”Äänestyslippu on mitätön, jos:

- 1) vaalikuoreessa on useampi tai muutakin kuin yksi äänestyslippu;
- 2) vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä;
- 3) äänestyslippuna on käytetty muuta kuin oikeusministeriön painattamaa äänestyslippua;
- 4) äänestyslippua ei ole leimattu;
- 5) ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa;
- 6) äänestyslippuun on kirjoitettu äänestäjän nimi tai erityinen tuntomerkki taikka siihen on tehty muunlainen asiaton merkintä.

Asiattomana ei pidetä äänestyslippuun tehtyä merkintää, joka ainoastaan selventää, ketä ehdokasta äänestäjä on tarkoittanut äänestää.”

Ennakkoäänien laskenta yleisesti

Ennakkoäänien laskentaa koskevat ohjeet löytyvät Oikeusministeriön vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaaliohjeesta nro 1 s. 88 - 91.

Ohjeiden mukaan tavoitteena on, että ennakkoäänestyksen tulos (kunkin ehdokkaan saama äänimäärä, mitättömien äänten määrä ja äänten kokonaismäärä) tulisi tallenneta vaalitietojärjestelmään viimeistään sunnuntaina 13.4.2025 klo 20 mennessä. Kuitenkin kahden vaalin ennakkoäänien laskennassa saattaa kuitenkin kestää normaali pidempään, joten aikaraja klo 20 on vain suositus.

Vaalikuorten leikkaaminen auki voidaan tarvittaessa aloittaa keskusvaalilautakunnan toimesta tai valvonnassa valmistavana toimenpiteenä vaalipäivänä sunnuntaina 13.4.2025 jo ennen varsinaisen kokouksen alkua. Äänestyslippuja ei kuitenkaan voi vielä tuolloin ottaa ulos vaalikuorista.

Lisäksi oikeusministeriön ohjeissa todetaan, että keskusvaalilautakunnan tulee ehdottomasti huolehtia siitä, että kaikki mahdollisuudet tarkastuksen tietojen välittymiseen tarkastustilan ulkopuolelle ennen kello 20 tehokkaasti estetään. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että keskusvaalilautakunta ja laskentahenkilöstö eivät saa poistua laskentatilasta ennen kello 20 tai käyttää kännyköitään laskennan aikana.

Vihdin kunnan keskusvaalilautakunnan kokoukseen, jossa ennakkoäänät lasketaan, on pyydetty mukaan laskenta-apuna toimivaa henkilöstöä. Niin ikään keskusvaalilautakunnan sihteeristö on suunnitellut ennakkoäänien laskennan menettelytapoja aluevaaleissa ja kuntavaaleissa. Näin pyritään varmistamaan, että ennakkoäänestyksen tulos olisi valmiina klo 20 mennessä.

Ennakkoäänien laskennan suorittamisesta

Keskusvaalilautakunta voi harkintansa mukaan laskea aluevaalien ja kuntavaalien äänestyslippuja samanaikaisesti tai ensin aluevaalien liput ja sitten kuntavaalien liput. Äänestyslippujen laskeminen samanaikaisesti edellyttää, että keskusvaalilautakunnalla on käytössään riittävät laskentaresurssit ja niin suuri tila, että molempien vaalien lippujen samanaikainen laskeminen tässä tilassa on mahdollista. Vihdin kunnan keskusvaalilautakunnan sihteeristön lähtökohtana on, että ensin lasketaan aluevaalien ennakkoäänät ja vasta sen jälkeen kuntavaalien ennakkoäänät.

Ennakkoäänät lasketaan äänestysalueittain sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa. Äänestysliput, jotka mitättöminä on jätettävä ottamatta huomioon, on erotettava eri ryhmäksi ja niiden lukumäärä laskettava. Muut äänestysliput on järjestettävä siten, että kunkin ehdokkaan hyväksi annetut äänestysliput ovat omina ryhminään. Kaikissa ryhmissä olevien äänestyslippujen lukumäärä on laskettava.

Esittelijä	Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Ehdotus	Keskusvaalilautakunta tarkastaa ja laskee vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien ennakkoäännet vaaleittain (aluevaalit ja kuntavaalit) sekä äänestysalueittain vaalilain ja sen perusteella annetun ohjeistuksen mukaisesti.
Päätös	Keskusvaalilautakunta aloitti kokouksen klo 9.30, jolloin käytiin läpi kokouksen järjestäytyminen sekä vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien ennakkoäänien laskennan menettelytavat. Ennakkoäänien laskeminen aloitettiin klo 10.00. Sitä ennen klo 8.00 alkaen olivat keskusvaalilautakunnan sihteerin varahenkilöt Heidi Remes ja Päivi Pohjola sekä kaksi laskenta-apulaiseksi otettua henkilöä aloittaneet vaalikuorien avaamisen vaaleittain (aluevaalit ja kuntavaalit) ja äänestysalueittain. Laskenta toteutettiin siten, että ensin avattiin ja käsiteltiin aluevaalien vaalikuoret ja äänestysliput äänestysalueittain. Tämän jälkeen avattiin ja käsiteltiin kuntavaalien vaalikuoret ja äänestysliput äänestysalueittain. Laskenta tapahtui kahdessa lähellä toisiaan ja näköyhteyden päässä olevassa tilassa: henkilöstöravintola Kipinässä ja koulutusluokassa. Laskentaryhmiä oli kaksi, joista toinen sijoittui henkilöstöravintola Kipinään ja toinen koulutusluokkaan. Ensimmäistä laskentaryhmää johti keskusvaalilautakunnan sihteerin 1. varahenkilö Heidi Remes apunaan neljä laskenta-apulaista, jotka työskentelivät pareittain. Toista laskentaryhmää johti keskusvaalilautakunnan sihteerin 2. varahenkilö Päivi Pohjola apunaan neljä laskenta-apulaista, jotka työskentelivät pareittain. Keskusvaalilautakunta apunaan keskusvaalilautakunnan sihteerinä toiminut Heidi Remes käsitteli mitättömäksi ehdotetut äänestysliput vaalilain 85 §:n mukaisesti sekä seurasi ja ohjasi laskennan edistymistä. Heidi Remes vastasi keskusvaalilautakunnan pöytäkirjan pitämisestä. Ennen vaalikuorten avaamista laskettiin vaaleittain kunkin äänestysalueen vaalikuorten lukumäärä sekä tarkistettiin vaalikuoren ikkunasta äänestyslipun väri (aluevaaleissa äänestyslipun väri oli violetti, aluevaaleissa valkea).

Aluevaalien vaalikuorten ja äänestyslippujen käsittely

Kukin laskenta-apulaisista koostuva pari laski vastuullaan olevien aluevaalien ehdokasnumeroiden saamat äänimäärät ja merkitsivät äänimäärän A4 -kokoiseen ehdokasnumeron sisältävään pohjapaperiin sille varattuun kohtaan. Tämän jälkeen laskenta-apulaisista koostuva pari raportoi kaikkien laskennan kohteena olevaan ehdokasnumeroryhmään kuuluvien ehdokasnumeroiden saamat äänimäärät keskusvaalilautakunnan sihteerin varahenkilölle (Päivi Pohjola), joka syötti äänimäärät vaalitietojärjestelmään.

Vaalitietojärjestelmään syöttämisen yhteydessä otettiin huomioon keskusvaalilautakunnan tarkastamat mitättömäksi ehdotetut äänestysliput ja liitettiin keskusvaalilautakunnan hyväksytyksi katsomat äänestysliput ehdokasnumeroittaisten äänien joukkoon. Keskusvaalilautakunnan mitättömäksi katsomat äänestysliput pidettiin muista äänestyslipuista erillään.

Sen jälkeen kun kunkin ehdokasnumeron saamat äänimäärät oli syötetty vaalitietojärjestelmään verrattiin järjestelmään syötettyjen äänimäärien summaa prosessin alussa laskettujen vaalikuorten yhteismäärään.

Vaalitietojärjestelmään syöttämisen jälkeen laskenta-apulaisista koostuva pari taittoi kunkin ehdokasnumeron äänestysliput saman numeroisen pohjapaperin sisään ja sulkiivat nipun. Samaa menettelytapaa sovellettiin keskusvaalilautakunnan mitättömäksi katsomiin äänestyslippuihin.

Lopuksi laskenta-apulaisista koostuvat parit siirsivät ehdokasnumeroittain lasketut ja niputetut äänestysliput ehdokasnumerojärjestyksessä sekä keskusvaalilautakunnan mitättömäksi katsotu äänestysliput kyseisen äänestysalueen laatikkoon. Laatikot siirrettiin lukittuun varastoon odottamaan tarkastuslaskentaa.

Kuntavaalien vaalikuorten ja äänestyslippujen käsittely

Kuntavaalien vaalikuorten ja äänestyslippujen käsittely tapahtui samalla tavalla kuin aluevaalien vastaavien asiakirjojen käsittely. Poikkeuksena oli se, että kunkin kuntavaalien ehdokasnumeron saamat äänimäärät laskettiin äänestysalue kerrallaan heti vaalikuorien avaamisen jälkeen.

Aluevaalien ennakkoäänien laskennan tulos

Suorittamassaan tarkastuksessa keskusvaalilautakunta laski saapuneeksi yhteensä 6 370 aluevaalien ennakkoääntä, joista se hylkäsi 205 ääntä. Hyväksytyjen äänten jakauma eri ehdokaiden hyväksi ja mitättömien äänten jakauma on pöytäkirjan liitteenä.

Aluevaalien ennakkoäänät jakautuivat äänestysalueittain seuraavasti:

-	Äänestysalue 001 (Kirkonkylä): 1 107 hyväksyttyä ääntä ja 38 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 8 kpl, tyhjä äänestyslippu - 26 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 4 kpl äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä
-	Äänestysalue 002 (Vanha-Nummela): 1 306 hyväksyttyä ääntä ja 49 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 7 kpl, tyhjä äänestyslippu - 34 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa

	- 6 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä - 2 kpl, äänestyslippua ei oltu leimattu
-	Äänestysalue 003 (Hiidenvesi): 634 hyväksyttyä ääntä ja 24 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 6 kpl tyhjä äänestyslippu - 18 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa
-	Äänestysalue 004 (Härköilä): 1167 hyväksyttyä ääntä ja 37 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 6 kpl, tyhjä äänestyslippu - 27 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 3 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä - 1 kpl, äänestyslippua ei oltu leimattu
-	Äänestysalue 005 (Ojakkala): 633 hyväksyttyä ääntä ja 23 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 9 kpl, tyhjä äänestyslippu - 14 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa
-	Äänestysalue 006 (Pohjois-Vihti): 477 hyväksyttyä ääntä ja 11 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 3 kpl, tyhjä äänestyslippu - 7 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 1 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä
-	Äänestysalue 007 (Otalampi): 452 hyväksyttyä ääntä ja 11 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 2 kpl, tyhjä äänestyslippu - 4 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä - 5 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa
-	Äänestysalue 008 (Etelä-Vihti): 389 hyväksyttyä ääntä ja 12 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 1 kpl, vaalikuossa on useampi, kuin yksi äänestyslippu - 11 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa.

Kuntavaalien ennakkoäänien laskennan tulos

Suorittamassaan tarkastuksessa keskusvaalilautakunta laski saapuneeksi yhteensä 6 636 kuntavaalien ennakkoääntä, joista se hylkäsi 110 ääntä.

Hyväksytyjen äänten jakauma eri ehdokkaiden hyväksi ja mitättömien äänten jakauma on pöytäkirjan liitteenä.

Kuntavaalien ennakkoäänät jakautuivat äänestysalueittain seuraavasti:

-	Äänestysalue 001 (Kirkonkylä): 1 223 hyväksyttyä ääntä ja 23 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 20 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 1 kpl, tyhjä äänestyslippu - 2 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä
-	Äänestysalue 002 (Vanha-Nummela): 1 419 hyväksyttyä ääntä ja 30 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 25 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 2 kpl, tyhjä äänestyslippu - 3 kpl, äänestyslippua ei oltu leimattu
-	Äänestysalue 003 (Hiidenvesi): 676 hyväksyttyä ääntä ja 12 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 10 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 2 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä
-	Äänestysalue 004 (Härköilä): 1260 hyväksyttyä ääntä ja 16 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 12 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 1 kpl, tyhjä äänestyslippu - 3 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä
-	Äänestysalue 005 (Ojakkala): 678 hyväksyttyä ääntä ja 10 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 9 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 1 kpl tyhjä äänestyslippu
-	Äänestysalue 006 (Pohjois-Vihti): 505 hyväksyttyä ääntä ja 6 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 5 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 1 kpl, tyhjä äänestyslippu
-	Äänestysalue 007 (Otalampi): 355 hyväksyttyä ääntä ja 9 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena:

	- 4 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 4 kpl, äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä - 1 kpl, tyhjä äänestyslippu
-	Äänestysalue 008 (Etelä-Vihti): 410 hyväksyttyä ääntä ja 4 mitätöntä ääntä, mitättömyyden perusteena: - 3 kpl, ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa - 1 kpl, äänestyslippua ei oltu leimattu

Tiedoksi